

Dosarul nr. 3ra-504 /19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: G. Cazacu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: O. Cojocaru, S. Iorgov, E. Clim)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ion Druță
Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Tamara Chișca-Doneva

examinând cererea Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii și a probelor prelevate,

c o n s t a t ă :

La 04 iunie 2018 SRL „Moldpresa Grup” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva SA „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii și a probelor prelevate.

Prin hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Moldpresa Grup” împotriva SA „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii AAD 5088788 și a probelor prelevate, s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de SRL „Moldpresa Grup” și s-a menținut hotărârea din 11 iulie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 19 februarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Moldpresa Grup” a depus recurs împotriva deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei din 11 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Ulterior, la 12 martie 2019, SRL „Moldpresa Grup” a depus cerere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c), art. 4, noțiunea „avizare a tarifelor”, art. 15 alin. (2) lit. h), art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 303 din 13 decembrie 2013.

Examinând cererea SRL „Moldpresa Grup” cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Potrivit art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu derogările stipulate în enunțul doi și trei al normei.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va examina cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În corespundere cu art. 12¹ Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă

până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

Completul reține că, la data de 09 februarie 2016 Curtea Constituțională a Republicii Moldova a adoptat hotărârea nr. 2 „Pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova (excepția de neconstituționalitate) (sesizarea nr. 55b/2015)”, prin care s-a decis că în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, este obligată să sesizeze Curtea Constituțională.

Astfel, conform § 79-80 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

Curtea a menționat că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil.

Potrivit § 82-83 din aceeași hotărâre, Curtea a reținut că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Concomitent, Curtea a precizat că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, or, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la par. 82. Excepția de neconstituționalitate care întrunește aceste condiții poate fi ridicată în față oricărei instanțe.

Așadar, întru ridicarea excepției de neconstituționalitate, cu sesizarea Curții Constituționale, sunt necesare întrunirea, cumulativ, a condițiilor strict-obligatorii prevăzute la art. 12¹ din Codul de procedură civilă și § 82 din hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09 februarie 2016.

În această ordine de idei, reiterând raționamentele expuse de Curtea Constituțională în Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, Completul Colegiului civil, comercial și de

contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum a fost formulat, îl constituie prevederile art. 2 alin. (1) lit. c), art. 4, noțiunea „avizare a tarifelor”, art. 15 alin. (2) lit. h), art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare.

Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către reprezentantul SRL „Moldpresa Grup”, în dosarul nr. 3ra-504/19, aflat la examinare în ordine de recurs la Curtea Supremă de Justiție, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin.(1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

La fel, Colegiul reține că prevederile art. 2 alin. (1) lit. c), art. 4, noțiunea „avizare a tarifelor”, art. 15 alin. (2) lit. h), art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare nu au constituit anterior obiectul controlului constituționalității.

Totodată, Curtea a menționat că instanței de judecată îi revine inclusiv și obligația de a verifica dacă norma a cărei neconstituționalitate se invocă este incidentă la soluționarea fondului cauzei.

În acest sens, Curtea Constituțională a relevat că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin.(1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

Astfel, Curtea Supremă de Justiție urmează să stabilească dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, și dacă sub imperiul acestora s-au născut raporturi juridice care continuă să producă efecte și sunt determinante pentru soluționarea chestiunii.

În jurisprudența sa, Curtea a menționat că excepția de neconstituționalitate poate fi invocată într-un proces declanșat doar în cazul în care normele contestate au incidență în soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată. Or excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logică între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal (Decizia Curții Constituționale nr. 97 din 17 octombrie 2017, §22).

Respectiv, una din condițiile de ridicare a excepției de constituționalitate reprezintă aplicarea prevederilor contestate la soluționarea cauzei.

Sub acest aspect, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, relevă următoarele.

În speța dedusă judecării, reclamantul prin acțiunea înaintată a solicitat anularea facturii și a probelor prelevate de SA „Apă Canal Chișinău”, cu trimitere la alte prevederi ale Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, decât cele contestate prin cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

În acest sens se reține că excepția de neconstituționalitate invocată de reprezentantul SRL „Moldpresa Grup” vizează prevederile art. 2 alin. (1) lit. c), art. 4, noțiunea „avizare a tarifelor”, art. 15 alin. (2) lit. h), art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, care nu se referă la fondul litigiului principal, fiind inoperabilă în cadrul rezolvării excepțiilor de neconstituționalitate, spre deosebire de controlul ordinar al constituționalității normelor.

De asemenea, instanța de recurs constată că normele a cărei constituționalitate se cer a fi verificate, nu au fost aplicate raporturilor juridice în cauză, or, în speță instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat prevederile art. 2 alin. (1) lit. c), art. 4, noțiunea „avizare a tarifelor”, art. 15 alin. (2) lit. h), art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, precum și faptul că recurentul nu a insistat asupra necesității aplicării acestora în cadrul prezentului litigiu.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, cererea SRL „Moldpresa Grup” cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate nu întrunește exigențele evidențiate supra, or, la caz sunt aplicabile prevederile Legii privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, nr. 303 din 13 decembrie 2013, dar concretizate prin alte norme decât cele contestate.

Astfel, Completul reține că prevederile art. 2 alin. (1) lit. c), art. 4, noțiunea „avizare a tarifelor”, art. 15 alin. (2) lit. h), art. 16 alin. (1) lit. a) din Legea privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, nr. 303 din 13 decembrie 2013, nu au fost invocate nemijlocit de către recurent în fața instanțelor ierarhic inferioare sau în cererea de recurs pendinte, precum și nu au fost aplicate de către instanțe la soluționarea litigiului dedus judecării.

Din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea SRL „Moldpresa Grup” cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, urmează a fi respinsă.

În conformitate cu art. 195, 230, 258 alin. (3) Cod administrativ, art. 12¹, 270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea Societății cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Moldpresa Grup” împotriva Societății pe Acțiuni „Apă Canal Chișinău” cu privire la anularea facturii și a probelor prelevate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ion Druță

judecătorii

Valeriu Doagă

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru

Tamara Chișca-Doneva